

Handleiding project : Duurzaam omgaan met kleding

Door: Sara-Joan van der Kallen en Marianne Kemps i.o.v. Stichting Fair Trade Eindhoven

Wat vindt u in deze handleiding?

1. Korte inhoud Project
2. Het toneelverhaal
3. De liedjes (teksten op bekende Kinderen voor kinderen nummers)
4. Werkvormen hoe met de kinderen te werken.
5. Artikelen over hergebruik kleding en/of textiel (achtergrondinformatie)
6. Kort videofragment om een indruk te krijgen

1. Korte inhoud Project

Dit project is opgezet door Marianne Kemps van stichting Fair Trade Eindhoven, zij heeft voor het verhaal, tekst en regie Sara-Joan vd Kallen benaderd. Samen hebben zij dit idee verder uitgewerkt. Voor u ligt een format hoe wij gewerkt hebben; het kan ook met minder of met meer medewerkers.

Al naar gelang de behoefte, de tijdsplanning en het budget.

Wie aan deze pilot hebben meegewerkt zijn jeugdwerkers, een designer, een zangdocent en vrijwilligers (hulp bij het maken van de kleding en mensen die verteld hebben over vroeger in kader van met kleding omgaan)

De pilot is uitgevoerd in de periode september-oktober 2019 . De opvoeringen vonden plaats in buurtcentrum 't Akkertje, Heezerweg en in de Wereldwinkel aan de Hoogstraat te Eindhoven.

Wat:

In een project (4 bijeenkomsten) hebben we met kinderen in de leeftijd van ca 8-12 jaar een korte toneelvoorstelling met liedjes (30 -60 minuten) gemaakt. Een groepje maakte de decors, een groepje maakte de toneelkleding (van oude kleren), een groepje leerde de liedjes en een groepje maakte het toneelspel. De minimusical is tweemaal gepresenteerd in een buurthuis en in de Wereldwinkel medio oktober.

Thema:

Het thema is duurzaam omgaan met kleding en/of de bewustwording hiervan.

Het verhaal:

We zijn in het jaar 2084. Een aantal wetenschappers, ver over de 70 zitten in een rusthuis en zien op televisie dat er een watersnoodramp dreigt. Door de opwarming van de aarde is de zeespiegel zo gestegen dat grote delen van Nederland onder water staan. De dijk die bij Eindhoven is gebouwd zal het spoedig begeven. Dit grijpt de oudjes erg aan. Er zijn ook kinderen die erg bang zijn, want wat gebeurt er als de stad onder water komt te staan?

Eén van hen is professor Sjakie Slim en heeft een tijdmachine gebouwd. Ze besluiten met een paar oudjes terug naar 2019 te reizen en de mensen te vertellen hoe ze beter met het milieu moeten omgaan.

Wanneer ze in 2019 aangekomen zijn zien ze winkelende meisjes die heel veel kleren kopen maar ze ook weer weggooien. De oudjes geven de meisjes tips hoe ze duurzaam net kleding kunnen omgaan. De meisjes nemen deze tips ter harte en gaan aan de slag. Uiteindelijk zijn ze blij dat ze naar de oudjes geluisterd hebben.

Rollen:

- een paar oudjes die terugreizen van 2084 naar 2019, eentje is professor Sjakie Slim
- nieuwslezer
- winkelende mensen
- kinderen die bang zijn

2. Minimusical: "Als het water stijgt "

Bordje met Rusthuis "Zomeravond, bejaardenhuis voor wetenschappers".

Scène 1:

Vertelster: (Begint met het verhaal, dit kan je zelf naar believen invullen hoe uitgebreid je het wilt vertellen).
Kijk, daar komen wat gasten de zaal binnen.
Laten we eens luisteren wat ze te zeggen hebben.

Henk: Kom Berta, we gaan televisie kijken.

Berta: Goed Henk, zet het nieuws maar aan. Goed hard hoor. Ik hoor niet meer zo best..(Henk zet tv aan)

deurtjes van televisiekast gaan open. We zien de nieuwslezer = jongen 2

jongen 2: Goedenavond, dit is het nieuws van vrijdag 13 april 2084.
In Eindhoven dreigt een ramp. De hoge dijk die om Eindhoven is gebouwd kan het water bijna niet meer tegenhouden.
Dit is het gevolg van de opwarming van de aarde. Er is grote paniek onder de mensen.
Ook de kinderen vinden het heel eng...ze zijn erg bang, bang dat het water zo zal stijgen dat ze op het dak moeten gaan zitten of erger nog, in een hoge boom moeten klimmen.
En dat zal gevaarlijke situaties geven!

Berta: Zet de televisie maar weer uit Henk! Ik ben er klaar mee. (Henk zet de tv uit)

Henk: Kom Berta, we gaan koffiedrinken. (beiden gaan af)

Scène 2:

Vertelster: We zijn nu in de buurt van de dijk die om Eindhoven heen gebouwd is.
Kijk, daar zie ik een meisje lopen.

meisje 1: Hoi!

meisje 2: Hoi, ga je mee naar de speeltuin bij de dijk?

meisje 1: Heb je het nieuws niet gehoord?

meisje 2: Nee, wat is er dan?

meisje 1: Ze vertelden dat de dijk misschien zou doorbreken..

meisje 2: Wat!!??

Stem(j. 2) Hee meisjes, ga snel op het dak zitten, de dijken kunnen elk moment doorbreken!

Meisjes: O nee, vlug, (ze lopen snel weg en klimmen op het dak en blijven daar zitten)

Lied 1: Ik ben zo bang(tijdens het lied komen meisjes op het dak weer naar beneden)

Vertelster: We gaan weer terug naar de koffiekamer van het bejaardenhuis. Kijk, daar zijn Berta en Henk weer. De oudjes schrikken ervan (uitbeelden), het is toch wat, we zijn slecht met onze aarde omgegaan. We hadden al veel eerder iets moeten doen.

Wat zouden we nu nog kunnen doen? Gelukkig is daar Sjakie Slim, (jongen 2 komt binnen)een heel slimme professor. Hij heeft een heel speciale machine ontworpen die werkt op.....

Scène 3:

Sjakie: ...zonne-energie! Luister, ik heb hier een tijdmachine. We reizen naar 2019 en gaan de mensen en ook de kinderen vertellen dat ze het slimmer moeten aanpakken.

Tijdmachine wordt opgebracht, de oudjes gaan erin zitten (rookmachine-effect) en het verhaal speelt verder in de binnenstad van Eindhoven) met winkelend publiek met tasjes van de XXX-markt

De oudjes zien twee winkelende meisjes.

Vertelster: Waar zijn we nú weer terecht gekomen? Kijk eens al die winkelende mensen, al die kleren die ze kopen, ze hebben veel te veel. En na een paar keer dragen hangt het in de kast.... en uiteindelijk weggegooid.

Scène 4:

meisje 1: Kijk eens wat ik heb gekocht. Mooi he?

meisje 2: Super en kijk eens naar mijn nieuwe jas?

meisje 1: En deze? Gaaf he? Was maar 5 euro.

meisje 2: Hoe vind je mijn nieuwe truitje?

meisje 1: Hoe vind je mijn nieuwe broek?

meisje 2: En deze?

meisje 1; Die vind ik stom, gooi maar weg. (meisje 2 gooit haar nieuwe kledingstuk in de vuilnisbak of klike) En deze?

meisje 2: supersaai, weggoeien maar....

Lied 2 Het maakt niks uit

Scène 5:

Vertelster: Ik denk dat die oudjes hier wel iets over gaan zeggen.

Sjakie: Jullie moeten je kleren niet zomaar weggooien. Je moet ze recyclen.
meisje 1: Echt niet, ik heb wel wat anders te doen.
Berta: Te veel kleding kopen is slecht voor het milieu. Je kunt je kleding ook oppimpen.
meisje 2: Puh, ik koop gewoon nieuwe kleren.

Henk: Nee meisje, dat kun je beter niet doen.
meisje 1: Wie zijn jullie eigenlijk? En wat hebben jullie aparte kleren aan!
Henk: Niet schrikken, maar wij komen uit de toekomst.
Meisjes: Wat, uit de toekomst?!

Henk; Ja, dit is Sjakie Slim, hij is professor en heeft deze tijdmachine uitgevonden. Hiermee zijn wij uit 2084 gekomen.
meisje 2: Uit 2084?
Sjakie: Jazeker, kijk maar naar onze gerecyclede kleren. Wij hergebruiken al jaren onze kleding. Dat is veel beter voor het milieu.
Wij komen jullie waarschuwen.

meisje 1: Hoezo?
Henk: Er staat een ramp te gebeuren in 2084. Dat komt omdat de mensen van deze tijd slecht met het milieu omgaan.
Berta: Heel slecht. Miljoenen auto's rijden er rond. Allemaal CO-2 uitstoot. En de kledingindustrie, héél slecht voor het milieu. Als jullie nu eens beginnen met je kleding te recyclen. Kijk zo, van deze oude.....kan je iets heel leuks maken;.....

meisje 1: Wat een leuk idee!
meisje 2: Laten we dat ook gaan doen. (de meisjes gaan aan de slag)

Lied 3: We doen de recyclepas (op de wijs van Pasapas)

Scene 6:

meisje 1: Moet je kijken wat ik gemaakt heb! Gaaf hè?
meisje 2: Deze.....wilde ik eigenlijk weggooien, maar nu heb ik er dit van gemaakt. Ik ben er echt blij mee. Mooi hè?

Sjakie: Super! Meisjes, ik ben zo blij dat jullie het begrepen hebben.
Vertel het tegen al jullie vrienden en ook tegen je ouders.

Berta: Zorg goed voor het milieu, voor onze aarde! Het maakt wél uit!
Henk: Pak wat vaker de fiets in plaats van de auto....
Berta: Doe de auto de deur uit.
Sjakie: Koop niet te veel kleding, recycle het!

Vertelster: Wat supergoed dat jullie ons kwamen waarschuwen. Moet je eens kijken hoe blij de meisjes zijn met hun nieuwe oude kleding. Hopelijk hebben we er iets van geleerd. Want als je goed met het milieu en onze aarde omgaat, dan maakt het heel veel uit!

Lied 4: Het maakt wel uit!

EIND

3. De liedteksten

Maakt mij niets uit (melodie: Kinderen voor Kinderen - Wat maakt het uit)

Ik hou van mode
En lekker shoppen
ik hebt geen favoriete kleur
wil alle kleuren
't kan nooit genoeg zijn
Je ziet me nooit
in t zelfde shirt

Waarom zou je lopen in een oude rok
Of in een broek die anders is
dat is een shock
Alles kan als het maar lit en mode is

Maakt mij niets uit
Ik koop weer iets bijzonders
Maakt mij niets uit
ik heb niet gauw teveel
ik wil geen vlekken op mijn bloesje
en geen broek met bretels
denk maar niet
dat ik dat draag
ik gooi het weg

wat maakt t uit
helemaal niets helemaal niets
helemaal niets helemaal niets
wat maakt t uit
helemaal niets helemaal niets
helemaal niets helemaal niets

Ik heb veel broeken
en 100 T-shirts
ik hou van mode dat is waar
en in mijn kasten
is het heel kleurig
ik koop steeds meer dat is nooit klaar

Ik wil gelukkig zijn dat is echt waar
maar als het water straks stijgt
Is dat wel naar
alles kan maar is dat lief voor de natuur?

Maakt mij niets uit
Ik koop weer iets bijzonders
Maakt mij niets uit
ik heb niet gauw teveel
ik wil geen vlekken op mijn bloesje
en geen broek met bretels
denk maar niet
dat ik dat draag
Gooi ik het weg?

Wat maakt het uit
helemaal helemaal niets
helemaal helemaal niets
Wat maakt het uit
helemaal helemaal niets
helemaal helemaal niets

*Wil jij nog meer mooie kleren
Is die oude rok vaal?
Denk maar niet
dat ik het draag
Maar gooi'k het weg?*

wat maakt het uit

Maakt mij niets uit
Ik koop weer iets bijzonders
Maakt mij niets uit
ik heb niet gauw teveel
ik wil geen vlekken op mijn bloesje
en geen broek met bretels
denk maar niet
dat ik dat draag
Gooi ik het weg?

Wat maakt het uit
helemaal helemaal niets
helemaal helemaal niets
Wat maakt het uit
helemaal helemaal niets
helemaal helemaal niets

Een beetje bang (melodie: Kinderen voor Kinderen – Een beetje bang)

**Nu ben ik heel erg bang
behoorlijk bang
want de dijken breken door
ja de aarde, die draait door
Er dreigt gevaar
dat is echt waar
Want het water komt omhoog
we houden het niet droog, ja ik ben bang**

Ik weet dat wij het niet goed hebben gedaan
te veel gekocht, dat was heel dom
en daarom hebben wij nu heel erg veel spijt
want de aarde, daar draait het om

Ik vind het dak zo eng en hoog
nee we houden het niet droog
dit is niet gewoon

**Nu ben ik heel erg bang
behoorlijk bang
want de dijken breken door
ja de aarde, die draait door
Er dreigt gevaar
dat is echt waar
Want het water komt omhoog
we houden het niet droog, ja ik ben bang**

Het is in ons belang

De mooie aarde baalt hiervan
die wordt zo kaal en nat en warm

de beesten kunnen niet bestaan
want die gaan er dan ook echt aan

Zelfs de grote krokodillen
daar wil ik om blijven gillen
AAAAAHHHHHH

**Nu ben ik heel erg bang
behoorlijk bang
want de dijken breken door
ja de aarde, die draait door
Er dreigt gevaar
dat is echt waar
Want het water komt omhoog
we houden het niet droog, ja ik ben bang**

**Nu ben ik heel erg bang
behoorlijk bang
want de dijken breken door
ja de aarde, die draait door
Er dreigt gevaar
dat is echt waar
Want het water komt omhoog
we houden het niet droog, ja ik ben bang**

**Het is in ons belang
ooooh
Luister naar ons dan!**

oeh.. Bang!

De recyclepas (melodie: Kinderen voor kinderen - De pasapas)

Deze broek

Gooi ik niet weg

En dit shirt

Zit zo fijn

Deze trui

Wordt de coolste

We gooien echt niets weg

Want we maken het nieuw

**Hier de recyclepas
Met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

**Hier de recyclepas
met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

knip, knip, knip
en wat verf verf verf
pak een naald en draad
en je hebt iets nieuws

Nog een keer!

knip, knip, knip
en wat verf, verf, verf
pak een naald en draad
en je hebt iets cools

Een! Maak een gek patroon
Twee! Leef je lekker uit
Drie! Ben eens creatief
Vier! Veel plezierrrrrrrr
5,6,7,8

**Hier de recyclepas
Met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

**Hier de recyclepas
met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

deze lange broek
wordt een vette short
en dat lange vest
maak ik hip en kort

Allemaal!

deze lange broek
wordt een vette short
en dat lange vest
maak ik hip en kort

Een! Maak een gek patroon
Twee! Leef je lekker uit
Drie! Ben eens creatief
Vier! Veel plezierrrrrrrr
5,6,7,8

**Hier de recyclepas
met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

**Hier de recyclepas
met veel verf en kwast
want de recyclepas
gaat stap voor stap**

*Deze broek
Gooi ik niet weg
En dit shirt
Zit zo fijn
Deze trui
Wordt de coolste
We gooien echt niets weg
Want we maken het nieuw*

Mij maakt het uit

Ik hou van mode
maar ga niet shoppen
Ruil voor mijn favoriete kleur
Zo loop ik altijd
in nieuwe kleren
Je ziet me nooit
in t zelfde shirt

Waarom zou je kopen als het anders kan
hier een shirt van mij
geef mij een rokje dan
Alles kan als we maar ruilen met elkaar

Mij maakt het uit!!
Ik maak van oud iets heel bijzonders
Mij maakt het uit!!
de zee stijgt echt te snel
ik wil geen energie verspillen
en geen ijskap die smelt
ik denk nu na
ga aan de slag en pimp het op

Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar
Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar

Ik knutsel broeken
van oude T-shirts
ik hou van mode dat is waar
dus in mijn kasten
is het heel kleurig
ik maak steeds meer dat is nooit klaar

Ik wil gelukkig zijn dat is echt waar
maar als het water stijgt
Is dat wel naar
daarom pimp ik oude kleren weer naar nieuw!!

Mij maakt het uit!!
Ik maak van oud iets heel bijzonders
Mij maakt het uit!!
de zee stijgt echt te snel
ik will geen energie verspillen
en geen ijskap die smelt
ik denk nu na
ga aan de slag en pimp het op

Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar
Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar
ik wil geen energie verspillen
en geen ijskap die smelt
ik denk nu na
ga aan de slag en pimp het op
Mij maakt het uit!!

Mij maakt het uit!!
Ik maak van oud iets heel bijzonders
Mij maakt het uit!!
de zee stijgt echt te snel
ik wil geen energie verspillen
en geen ijskap die smelt
ik denk nu na
ga aan de slag en pimp het op

Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar
Mij maakt het uit!
helemaal waar helemaal waar
helemaal waar helemaal waar

4. Werkvormen hoe met de kinderen te werken.

De volgende onderdelen komen aan bod: toneelspel, zang, decor en kleding.

1. Toneelspel: U kunt Sara Joan inhuren (verhalenvertelster, docent drama en regisseur) die hierin gespecialiseerd is. Neem in dat geval contact op met sarajoan64@gmail.com of met Marianne Kemps: fairtrade.ehv@gmail.com. Of u kunt een leerkracht bekend met drama vragen de toneelteksten in te studeren. Hoe wij gewerkt hebben is eerst de kinderen het verhaal vertellen en daarna de kinderen zelf het script of een deel daarvan te laten bedenken. Op die manier is het toneelstuk echt van hen en wordt te moeilijk taalgebruik vermeden. Het toneelstuk kan uitgebreid worden met meerdere rollen als er meer kinderen mee willen doen. Denk aan: een bejaardenverzorger in het rusthuis, kleinkinderen die op bezoek komen in het rusthuis, ouders die onbewust met kleding omgaan en te veel kleding kopen. Het script in deze handleiding is in vier keer geoefend. Wordt de tekst langer, dan zijn er extra repetitie nodig.
2. Zang: Wellicht kan de zangdocent aan de gang met de liedjes. De liedteksten vindt u onder hoofdstuk 3. Op Youtube vindt u de karaokeversie van de nummers.
3. Decor: in het script staan een aantal decorstukken: een televisie (bijvoorbeeld van een kartonnen doos), een rollator of rolstoel, een bordje met Rusthuis voor wetenschappers. Een 'dak' waar de meisje op gaan zitten, de tijdmachine van Sjakie Slim. U kunt natuurlijk ook andere decorstukken maken, passend in het verhaal.

5. Artikelen over duurzaam omgaan met textiel.

<https://www.oneworld.nl/fashion/nieuwe-kleding-maken-oud-textiel-gebeurt-mondjesmaat/>

<https://www.textielrecycling.nl/onze-branche/het-proces.html>

<https://texperium.eu/nl/>

<http://www.duurzamekleren.nl/info/kleding-van-hergebruikt-materiaal/hergebruik-en-recyclen/>

<https://mudjeans.eu/duurzaamheid-eerlijke-kleding-recycle-fabriek/?lang=nl>

https://www.sympany.nl/?keyword=sympany&gclid=Cj0KCQjwgez0BRDNARIsAGzEfe5c4Ww7rneYXlbza7sjGId7B0NrP_mlbgnarO03f1bths7Wal3bp6caAquaEALw_wcB

Hier vindt u bij **Als het water stijgt** een korte video met impressies van onze bijeenkomsten en de uitvoering: <https://www.wereldwinkeleindhoven.nl/C392-Als-het-water-stijgt.html>

Met dank aan:

Carolijn van Velthoven (zangdocente)

Stefanie van Berkel (Jeugdwerkster)

Nicole Holthaus (designer)

Michelle Baggerman (designer)

This project is funded by
the European Union

Eindhoven, 21-1-2020

EINDHOVEN